

# la revista

CP FPA  
Alzira

ENRIC VALOR

número 22  
deseembre 2018

A photograph of a flooded area, likely a coastal town, with palm trees in the foreground and buildings in the background. The water is calm, reflecting the sky and the structures. The scene suggests the impact of flooding, which is the central theme of the magazine cover.

**Inundacions...  
Canvi Climàtic ?**



# editorial

## PLOU I FA SOL



No sabia ben bé com començar aquest article sobre la climatologia del nostre planeta i m'ha vingut al cap aquesta cançó que em cantava ma mare, quan jo era un xiquet, mentre m'empapussava. "Plou i fa sol" diu aquesta coneguda melodia popular que ens mostra d'una manera ingènua i senzilla les contradiccions climatològiques que es poden donar al mateix temps.

Però més enllà d'innocents cants infantils, tots som conscients que, d'un temps ençà, estem vivint innumbrables episodis de calamitats i diversos desastres produïts per l'anomenat canvi climàtic. Però, què és això? De què estem parlant realment quan parlem de "canvi climàtic"? Podríem dir que **el canvi climàtic és un canvi significatiu y perdurable de la distribució estadística dels patrons climàtics que van des de dècades a milions d'anys.**

Segons expliquen els experts del tema en diversos mitjans de comunicació, llibres i pàgines web especialitzats, és evident que hi ha hagut diversos canvis climàtics al nostre planeta al llarg del temps. Concretament, diferencien i descriuen vuit cicles climàtics en els últims 740.000 anys. Segons els resultats obtinguts d'una investigació europea realitzada a l'àrtic, aquests han estat marcats per alguns períodes glaciars i altres més càlids. Per a més informació podeu consultar el següent web:

[https://www.bas.ac.uk/BAS\\_Science/Programmes/SAGES/nature02599.pdf](https://www.bas.ac.uk/BAS_Science/Programmes/SAGES/nature02599.pdf)

Aleshores, quin problema hi ha si el que està passant en l'actualitat ja ha ocorregut en altres etapes de la història del nostre planeta?

Doncs bé, n'hi ha un parell, i ben grossos. El

primer i principal és l'adaptabilitat de les espècies al nou clima que "estem creant". Abans, els éssers vius, com que els canvis climàtics eren graduals i duraven milers d'anys, s'anaven adaptant progressivament als canvis. Conforme anava canviant el clima podien migrar cap a zones més favorables a les seves necessitats. A més, com va afirmar en el seu moment el gran naturalista Charles Robert Darwin i va plasmar al llibre "*L'origen de les espècies*", la selecció natural que resulta de la relació entre els éssers vius i l'entorn fa que les alteracions o mutacions genètiques avantatjoses dels individus prevalguen sobre les desfavorables, cosa que propicia la supervivència de les espècies a llarg termini. Donat que les variacions climàtiques que patim en l'actualitat no segueixen els patrons normals o naturals dels anteriors i esdevenen a velocitats de vertigen hi ha un gran nombre d'espècies que no s'hi pot adaptar i s'acaben extingint.



Com a dada de reflexió diré que hi ha estudis que indiquen que si continuem amb aquest ritme d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, fins el 16% de la biodiversitat podria desaparèixer en poc temps ja que aquests gasos augmenten la temperatura del planeta i modifiquen les variants climàtiques.

D'altra banda, i lligat a la introducció d'aquest article, el segon problema que hi veig, si ho plantejem des d'una perspectiva egoista d'antropologia social i cultural, és l'impacte que tenen els canvis causats per l'efecte hivernacle envers les societats que habitem el planeta.

Hi ha estudis contrastats que asseguren que les situacions tan extremes que patim d'inestabilitat climatològica són conseqüència de l'acumulació de gasos deguda a la combustió, principalment, de petroli, carbó i gas natural. Conseqüentment, seriem nosaltres mateixos qui estariem provocant el canvi dels patrons climàtics.



Vol dir això que abans no hi havia inundacions, sequeres, tempestes i pluges torrencials? Evidentment que n'hi havia però no eren tan habituals i violentes com ho són avui dia. L'efecte hivernacle i el sobreescalfament de la Terra units a la voràgine de la construcció, que ha edificat de forma indiscriminada en cursos de rius sense pensar en les conseqüències, fan que les repercussions per a les persones s'agreugen exponencialment. Sobretot quan els rius, barrancs i rieres reclamen allò que és seu.

Per posar un exemple, si ens centrem en el nostre municipi i examinem aquest plànol ens podem fer una idea de per què a Alzira tenim seriosos problemes en època de pluges intenses. Sí, com podem observar, les avingudes de Lluís Sunyer i

Sants Patrons són el llit natural del Xúquer. Així, modifiquem el clima, manipulem el territori, canviem el curs de l'aigua al nostre antull... i després ens veiem, literalment, aigua al coll. I ens estranya?

Les paraules dels poders econòmics i polítics interessats estan plagades d'eufemismes que resten importància a aquests fenòmens devastadors. Quan ens adonarem de la importància que té la biodiversitat per al nostre planeta? Quins avisos més ens ha de donar la natura per poder comprendre que hem de canviar certs models de vida?

Açò acaba de començar i encara estem a temps. Només la consciència social té el poder de revertir la situació. Tu decideixes en quin món vols viure...



Esperem que les bruixes continuen pentinant-se però el dol que vesteixen a causa de la destrossa del nostre entorn esdevinga un vestit de colors de vida per al nostre planeta. Reinventem l'entranyable cançoneta que ma mare em cantava de menut... "Plou i fa sol... i les bruixes ja no porten dol".



**Marc Vercher**

Professor de valencià i Secretari

## sumari

- |                                                                                      |                                                                               |                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| <b>3</b> Plou i fa sol<br><i>Marc Vercher</i>                                        | <b>14</b> Experience Project "Solutions Of ...<br><i>Rafa Noguera</i>         | <b>22</b> Reflexions sobre la jubilació<br><i>Isabel Andrés</i> |
| <b>5</b> Unisocietat<br><i>Carlos García</i>                                         | <b>14</b> Being a volunteer<br><i>Banu Aydinay</i>                            | <b>22</b> El bosque encantado<br><i>Alumnes Neo I</i>           |
| <b>5</b> Final de curs 2017/2018<br><i>Carlos García</i>                             | <b>15</b> Escuelas de desigualdad: Pornografía (1)<br><i>Agustín Zaragoza</i> | <b>23</b> El món de la música es masclista<br><i>Xavi Pérez</i> |
| <b>6</b> Mercadillo Solidario y Feria Gastro...<br><i>Cristina Peláez</i>            | <b>16</b> Coche eléctrico si o no ¿Sale rentable?<br><i>Rafa Noguera</i>      | <b>24</b> Per amor a l'art<br><i>Alfred Aranda</i>              |
| <b>7</b> Viatge fi de curs<br><i>Marc Vercher</i>                                    | <b>17</b> Las tres campesinas<br><i>Paula Parra</i>                           | <b>24</b> Frases motivadores<br><i>Alumnes G 2</i>              |
| <b>8</b> De visita al Gran Teatro de Alzira<br><i>Teresa Maldonado</i>               | <b>18</b> Fins sempre, Campió<br><i>Inma Peris</i>                            | <b>25</b> Mi infancia<br><i>Toni Quin Pérez</i>                 |
| <b>8</b> Teatre durant la setmana<br><i>Una Alumna</i>                               | <b>18</b> Ricardo<br><i>Ricardo Gregori</i>                                   | <b>25</b> Mi infancia<br><i>Emiliana y Pilar Hortelano</i>      |
| <b>9</b> Visita exposició La il·lusió pel saber...<br><i>Rosa Cots</i>               | <b>19</b> Començar a córrer als 65 anys<br><i>Bernat Tomás</i>                | <b>26</b> Alzira, i les inundacions<br><i>Agurti Ferrer</i>     |
| <b>10</b> Viaje a la Selva Negra<br><i>Manuel Gil</i>                                | <b>19</b> El Ceniciento<br><i>Bienvenida Pau</i>                              | <b>28</b> L'armistici de 1918...<br><i>Il·lúcia Claramunt</i>   |
| <b>11</b> 2n Concurs de Narrativa Isidoro Belda<br><i>Inmaculada Argent Benedito</i> | <b>20</b> Nous reptes, nous camins<br><i>Andreu Gírbés</i>                    | <b>29</b> Adana Kebab<br><i>Banu Aydinay</i>                    |
| <b>12</b> 2n Concurs de Narrativa Isidoro Belda<br><i>Manuel Peris</i>               | <b>20</b> Xarxes Socials<br><i>Marina Ballester</i>                           | <b>30</b> Passatemps<br><i>Carlos García</i>                    |
| <b>13</b> Voluntarios Erasmus + 2018-19<br><i>Cristina Peláez</i>                    | <b>21</b> L'art d'envellir juvenilitat<br><i>Estela Moreno</i>                |                                                                 |

Edita: CP FPA Enric Valor Alzira

Equip de redacció: Inma Peris - Cristina Peláez - Marc Vercher - Carlos García - Andreu Gírbés - Marina Ballester i Gaspar Casterà

L'equip del CP FPA Enric Valor no corregix els escrits que rep. La reproducció d'este text és literal; fidel a les paraules, redacció, ortografia i sentit de l'autor/es.

# finestra oberta



**Carlos García**  
Director

## UNISOCIETAT

### Programa Universitat i Societat, a l'Escola de Persones Adultes Enric Valor d'Alzira

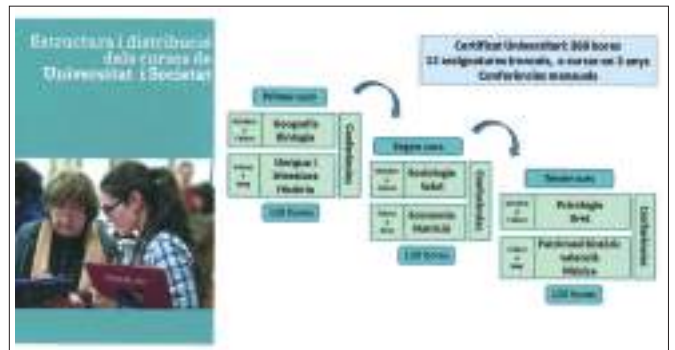
Des de ja fa uns cursos, el Vicerectorat de Projecció Territorial i Societat de la Universitat de València i la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament d'Alzira venen realitzant el programa Unisocietat: Universitat i Societat. Aquest programa sorgeix pel ferm compromís de l'Ajuntament d'Alzira per la formació al llarg de la vida amb el suport de la Universitat de València.

El programa Unisocietat va dirigit especialment a l'alumnat de la comarca, majors de 30 anys, amb inquietud per aprendre i motivació per la cultura. Cada curs es distribueix en dos quadrimestres i s'imparteixen dues assignatures; a més la formació es complementa amb un cicle de conferències per curs, de temàtica variada.



Des del·l'inici curs 2018-2019, l'Escola de Persones Adultes Enric Valor d'Alzira és la seu del programa Unisocietat a Alzira. L'alumnat dels tres nivells utilitzarà diàriament una aula del centre per a les seues activitats acadèmiques i, a més, les conferències es realitzaran a la sala d'actes. La nostra intenció és obrir estes conferències temàtiques a tot l'alumnat de l'Escola i, també, a totes les persones interessades.

Amb el programa Universitat i Societat és pretén sensibilitzar la societat en general sobre el valor de la formació al llarg de la vida, tot destacant i apreciand la valuosa contribució que les persones de més edat fan a la societat. Al mateix temps, es genera una solidaritat intergeneracional, es potencia el debat i l'intercanvi d'informació per tal de desenvolupar l'aprenentatge mutu.



Considerem que aquest programa complementa i li dóna continuïtat als programes educatius que s'ofereixen anualment al nostre centre. Per tant, des del centre li donem l'enhorabona a la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament d'Alzira per haver considerat que la nostra escola era el lloc més adequat per a la realització d'aquest programa, amb col·laboració amb la Universitat de València. Així considerem que el cicle de conferències de temàtica variada pot ser de molt aprofitable per a tot l'alumnat, i en concret per a les persones que estan cursant el programa de preparació per a l'accés a la universitat per a major de 25 anys. 



**Carlos García**  
Director

## Final de Curs 2017-2018

## Final de curs 2017-2018 a la nova Sala d'Actes del centre

Com tots ja sabeu, des de fa un temps, la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament d'Alzira està millorant les infraestructures de la Sala d'Actes annexa al centre. S'ha instal·lat l'aire condicionat, s'ha obert un accés interior des del vestíbul del centre, s'han canviat tots els finestrals i els tancaments i s'ha instal·lat un videoprojector i una pantalla. A més, s'ha dotat a la Sala d'Actes amb el mobiliari de cadires i taules apropiat per a la realització de tot tipus d'actes.

Aprofitant totes les millores indicades, el passat mes de juny organitzàrem els actes de final de curs 2017-2018 en la Sala d'Actes. Al mateix temps, també preparàrem l'acomiadament de la companya i amiga Imma Peris, professora de ciències socials durant molt cursos i cap d'estudis del centre els seus últims anys acadèmics.

Com tots els anys, després de les paraules de l'equip directiu s'explicaren els canvis produïts i es va donar la benvinguda a les persones que ens acompanyaren. Entre altres, comptàrem amb la presència de l'alcalde de la ciutat, Diego Gómez, dels membres de la junta directiva de l'Associació d'alumnes i, com es lògic, de l'alumnat i del professorat del centre.



Començàrem els actes pròpiament dits amb el lliurament de diplomes a l'alumnat que finalitzava estudis per a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària (GES). Ha sigut una bona promoció d'alumnes interessats en reiniciar el seu procés de formació. L'alumnat va aprofitar l'acte per a fer el seu propi acomiadament de la professora Imma Peris, amb unes paraules d'agraïment per el seu esforç acadèmic i dedicació envers ells.

A continuació, es va lliurar la recaptació del IV del Mercat Solidari i Fira Gastronòmica a l'associació AFARADEM, representada per membres de la seua directiva.

Després dels parlaments tinguérem una xarrada de la professora Antonia Fernández explicant el motiu astronòmic dels canvis d'estacions a llarg del any, amb una amena explicació teòrica. A continuació, els membres del Taller de Teatre realitzaren diverses

escenificacions de monòlegs amb una gran sentit de l'humor, que fou recompensat per tots els assistents.

També es van lliurar els premis del 2n concurs de narrativa Isidoro Belda. En aquest ocasió la guanyadora del primer premi, en llengua anglesa, fou l'obra "Ring", escrita per Inmaculada Argent Benedito, i l'accessit fou per a la narració en castellà "Historia de un olvido" de Manuel Peris Garrigós. Enhorabona als premiats i a tots els participants. Ens agradaria que l'edició següent augmentara el seu nombre.



Després es va projectar una reportatge audiovisual amb fotografies i vídeos de totes les activitats realitzades al centre al llarg del curs acadèmic, com ara viatges, xarrades, excursions, etc.

Els actes finalitzaren amb un sopar d'ambigü realitzat per una coneguda empresa de restauració de la ciutat a les porxades exteriors l'edifici de l'escola. En general els comentaris foren molt positius sobre el canvi d'ubicació i modalitat del sopar. Per tant, pensem repetir en noves edicions, millorant el que calga per a que tota la comunitat educativa pugui gaudir d'uns moments de desconexió amb els possibles problemes personals, en un ambient de germanor que ens facen recordar els moments més agradables del curs.

Des d'ara, ja vos animem a continuar amb nosaltres un any més. 



**Cristina Peláez**  
Professora d'Anglès

**Mercadillo Solidario  
y Feria Gastronómica  
2018**

En mayo de 2018, por cuarto año consecutivo, se llevó a cabo en nuestra escuela otra edición del Mercadillo Solidario y Feria Gastronómica. Su objetivo principal se orienta a la recaudación de fondos para diversas ONGs. Este año, los fondos recaudados se han destinado a la Asociación de Familiares y

Allegados de la Ribera Alta para los Derechos del Enfermo Mental (AFARADEM).

En esta edición, contamos con la participación de las mujeres de la Fundación Cepaim de Alzira, que promueve un modelo de sociedad inclusiva e intercultural para facilitar el acceso a los derechos de ciudadanía de las personas más vulnerables de nuestra sociedad y, de forma especial, de las personas migrantes. Durante las jornadas, estas mujeres contribuyeron a la Feria Gastronómica con la preparación de té y pastas árabes, cuyos beneficios se sumaron al resto de las ventas.



Pensamos que estas actividades tienen un valor social y promueven la concienciación sobre las diferentes situaciones desfavorecidas y el conocimiento de valores como la solidaridad y la cooperación.

Por otra parte, también es importante destacar que estos eventos fomentan el reciclaje y generan

conciencia sobre la importancia de cambiar nuestro modelo de consumo por uno más respetuoso con el medio ambiente.



El próximo mes de mayo tendrá lugar la quinta edición de nuestro Mercado Solidario y Feria Gastronómica ¡Os esperamos!

## extraescolars



**Marc Vercher**  
Professor i secretari del Centre

### Viatge Fi de Curs

Com tots els anys el Centre Públic de Persones Adultes Enric Valor organitzem un viatge de fi de curs.

Enguany ens va tocar la vena medieval i vam decidir anar de castells, en concret dos que estan en molt bon estat de conservació. L'itinerari era el següent; en primer lloc anar Guadalest, amb la visita del poble i del castell i finalitzar el viatge a Dénia, amb un dinar a la vora de la mediterrània i, com es podreu imaginar, visita al castell.

Tothom estava a les huit del matí a la plaça del Regne preparat per començar el viatge. Després d'una hora i mitja de camí i un parell de parades tècniques per recollir a alguns/es companys/es d'aventures

arribarem a la nostra destinació. Perquè es feu una idea de com d'encisador és el poble en faré una xicoteta descripció. Guadalest és un xicotet poble de la província d'Alacant d'uns 200 habitants i està declarat Conjunt Historicoartístic des de mitjan anys setanta. També forma part de l'associació de pobles més bonics d'Espanya. Ancorat al cim d'una muntanya des d'on vigila tota la vall i escortat per la serra d'Aixortà, la Serra d'Aitana y la Serra Serrella, posseeix un dels castells millor conservats del nostre territori. Com podeu imaginar, un idíl·lic paratge.



El primer que vam fer va ser esmorzar per a carregar energies. Acte seguit enfilàrem el camí que ens adreçà al castell. Després de pujar unes empinades escales passàrem un túnel que ens deixà a les portes del castell i una vegada dins cadascú va anar a la seva. Uns miraven les arcaïques habitacions, altres repassaven els títols de la vella biblioteca i hi havia qui es quedava meravellat examinant les diverses produccions pictòriques que penjaven de les parets. Al finalitzar la visita, i després de la interessant xarrada que ens va oferir la nostra guia, vam poder disfrutar de temps lliure per a passejar i visitar les diverses botigues amb la finalitat d'emportar-nos algun record d'aquesta meravellosa població.



Al migdia reprenguérem el camí cap a Dénia. Malauradament, poc o gens podem parlar d'aquesta visita. Us explique. Tal i com teníem previst dinàrem en un restaurant costaner ensumant la flaire de la nostra benvolguda mediterrània que condimentava cada plat que hi repartien. Però, justament, quan

estàvem assaborint les postres i preparàvem el pensament per gaudir del majestuós castell de Dénia uns núvols grisencs, afeixugats d'aigua, descarregaren amb ràbia en el moment pactat per a visitar el castell. Com que hi havia persones grans i el temps no acompanyava gaire decidírem avortar la missió i tornar cap a casa. Malgrat d'això, i encara que ens vam quedar amb les ganes de visitar el castell, tots els membres de l'expedició vam coincidir que el viatge i l'ambient de companyonia que es va respirar en el grup durant tot el dia va ser espectacular.

Per acabar, només em queda dir que ja estem recollint idees per al viatge de fi de curs 18/19. Esperem encertar amb el lloc, encara que això no té massa importància perquè si d'alguna cosa estem segurs és que gaudirem de la germanor dels integrants d'aquest gran centre anomenat Enric Valor.



## De visita al Gran Teatro de Alzira

**Teresa Maldonado Osio**  
Alumna de Neo 2

En la escuela organizaron una salida al Gran Teatro de Alzira para ver unas actuaciones dedicadas a la gente mayor, con motivo de la semana para las personas mayores, del 22 al 26 de octubre.



Yo me lo pasé fenomenal, y me reí mucho. Todos actuaron muy bien, y sobre todo me quedo con los que representaron playbacks de canciones antiguas, ya que parecía que eran ellos los que cantaban. Puedo decir que en general todo me gustó.



## Teatre durant la setmana per a les persones majors

**Una alumna de Neo 2**

El passat 24 d'octubre al Gran Teatre, el grup CEAM "Les Rialles" d'Alzira, ens varen delectar amb diverses actuacions de molts tipus.

Van haver playbacks dels tres tenors, Joaquín Sabina y Rocío Dúrcal i de la cançó "Granada" de Francisco.



També interpretaren balls com Cabaret i el Vals de les Mariposes, a més de la Salve Rociera amb exhibicions de ventall.

Després vàrem poder veure uns esquetx: "Pimentons torrats i l'Equívoc" que van aconseguir traure'ns més d'una carcallada als espectadors.

A més a més, també va participar el grup de PROSUB amb dos coreografies: thriller de Michael Jackson i Grease. Ens van deixar bocabadats i estigueren per a menjar-se'ls.



L'acte va estar presentat per la mestra i poetessa Maria Fernandez i dirigit per M.<sup>a</sup> Carmen Ríos.

La vesprada va tindre moments molt divertits on vàrem estar acompanyats pel director del CEAM, la regidora de cultura i el senyor Alcalde d'Alzira a qui jo, des d'aquest escrit, vull donar-los les gràcies.



## Visita exposició La Il·lusió pel saber 1931-1939

**Rosa Cots**  
Alumna de Neo 2

El passat dimarts 6 de novembre de 2018 els alumnes de NEO 1 i NEO 2 realitzàrem una eixida

cultural a la casa d'Alòs per visitar l'exposició "La il·lusió pel saber, 1931-1939", l'escola il·luminada.

A l'exposició es mostren una sèrie d'experiències educatives que es desenvoluparen durant la Segona República Espanyola.



Durant el curs 1931-32 un grup de professores i professors crearen a València una escola de caire modern. L'any 1933 es va crear a Alzira l'Institut de segon ensenyament, Vicente Blasco Ibáñez.



Part de l'alumnat va obtenir beques per a estudiants, 16 xiques i 28 xics.

L'any 1938, a les escoles de primer ensenyament com a l'Alquerieta i la Muntanyeta es llegia la Constitució Espanyola del 31 i els alumnes aprenien l'article primer que deia que "Espanya és una República de treballadors de totes classes."



Anys després, l'any 1950, a l'article 5 i al 42 de la O.M, s'indicava que es requeria el Certificat d'Estudis Primaris per exercir drets públics i poder ser admés en tallers o empreses i, a més a més, els majors de 14

anys que no el tingueren, no tindrien accés als espectacles.



Hui en dia, al 2018, l'Escola és molt diferent, prepara als joves no sols per al treball, sinó que els educa en valors com a persones, d'una forma lliure i responsable. 



**Manuel Gil**  
Professor

## Viaje a la Selva Negra

El día 4 de agosto, coincidiendo con la primera ola de calor del verano, un grupo de 12 personas relacionadas con la escuela nos embarcamos en un viaje organizado por la EPA a La Selva Negra de Alemania.

Después del correspondiente madrugón del día cuatro -salíamos a las seis de la mañana de Valencia- nos dirigimos a Grenoble, donde llegamos ya de noche, a los pies de los Alpes, en un valle donde se levanta imponente el macizo alpino, y después de una carretera de llegada, la que se descendía durante muchos kilómetros.



A continuación, dirección a Annency, con visita al lago y a los canales de la ciudad, que alimentan el lago. La Venecia de los Alpes no defraudó y el paseo en barco por el lago, entre pronunciadas montañas, fue muy relajante, especialmente con la vista panorámica que nos ofrecían las riberas. Por la tarde visita a Berna, tranquila ciudad centroeuropea. Impresionaron los mozos de la ciudad bajando por el río, dejándose llevar por la corriente, los osos y la Catedral. Con una arquitectura muy típica también, las casas con su bodega debajo de las mismas y declaradas patrimonio de la humanidad fue digno de ver. Cómo olvidar La Torre del Reloj de cuco, monumento muy visitado en la ciudad.

El día 6, visita a las cataratas del Rin. ¡Impresionantes! 750m<sup>3</sup>/segundo de agua en un salto de 150m de ancho y 23 de alto. Nos acercamos con una barcaza zarandeada por la corriente y los pasajeros, bañados por el agua que salpicaba en el salto y encaramados en una roca en el centro del mismo, disfrutaron como niños. ¡Una vista única y sobrecogedora!



Posteriormente, visita a Steim am Rhein, un pequeño pueblo con unas fachadas de casas con unos frescos muy bellos y declarados Patrimonio Arquitectónico de Suiza. Seguidamente, baño en la ribera del río Rin, improvisado y refrescante, por parte de muchos componentes del grupo.

Después, visita a Costanza, situada en la ribera del lago del mismo nombre y ciudad con unos palacios perfectamente conservados y cuyas paredes fueron testigos de los destinos del cristianismo en el siglo XV.

El día 7, visita a la cumbre del monte Felberg, techo de La Selva Negra, descenso, haciendo senderismo, por sus laderas. Vistas espectaculares de toda la región, de sus valles, su importante masa forestal y de sus pueblos en el fondo de los valles.

Visita a la catedral de San Blas en Todtnau, 36 metros de bóveda en un pequeño pueblo de la Selva Negra.

El día 8, de camino a Friburgo visita a Triberg a las cascadas y a la pequeña ciudad de Schonach famosa por sus relojes de cuco. ¡Increíbles! Visita al reloj de cuco más grande del mundo. Construido por una familia del pueblo y del tamaño de una vivienda de dos pisos deja boquiabierto. Las horas de vigilia no suena por las quejas de los vecinos. ¡Podéis imaginar!

En Friburgo, su catedral y sus alrededores son dignos de una atenta visita.

El día 9, visita en La Alsacia, a Riquewihr y Colmar, pequeños pueblos de la región muy visitados por su arquitectura, sus vinos, embutidos y gastronomía, en general.



El día 10 visita a Lyon visitando las ruinas del teatro romano y la basílica de Notre-Dame de Fourvière, paseando por los barrios medievales y renacentistas de la ciudad.



Por último, la visita a Avignon, ciudad papal, admirando el palacio de los papas y el Pont d'Avignon, inacabado.

Viaje muy completo: naturaleza, cultura, gastronomía, conocimiento de peculiaridades de diferentes países, relajación y con un ambiente muy agradable entre todos aquellos que participamos en él. Es siempre una opción de viaje a tener en cuenta. 📌



**Inmaculada Argent Benedito**  
Alumna del Taller d'Anglès

## 2n Concurs de Narrativa Isidoro Belda

**1r Premi del jurat, en la modalitat de llengua anglesa, curs 2017-2018**

### RING

The alarm clock rings at 6 o'clock. I must wake up to go to work at 8 o'clock but I cannot, my legs and my hands are as heavy as if they were tied to the mattress with some ropes. Finally, I can get out of bed but my body is still in the bed. I am alive but my body is dead. I live alone, so nobody can discover my dead body.

I must think of something. I go to the living room and I take my telephone to call 112 but my hand goes through the machine as if it were water, I try hard but I cannot. I must look for another solution. I think, I think...

I heard the cleaning lady at the stairs, she will be able to help me. I cannot open the door, my hand goes through the keys time after time and I try to go through the door with my body and I can. I'm happy.

I go to the cleaning lady but she is listening to music on her earphones and she doesn't see me. I move around her, I shout, but nothing happens, she doesn't see me. I want to remove her earphones but it happens the same as with the telephone and the keys.

I don't know what to do! I go back to my bedroom and my body is there. I am very angry and I run to the window, I jump through it and I see that I can walk through the air. I can see people and cars moving around the city but nobody can see me. I am an observer of the world but I don't belong to it.

Again, I think, I think...

I remember the movie "Ghost" with Demi Moore and Patrick Swayze as protagonist and Whoopi Goldberg in her role as a médium who could hear the dead. I want to find someone who can see me and I walk back to the window and I fly over the city and I want my wish to be real.

First, I must find someone who misses me so I go to the sewing workshop where I work. My workmates are there because it's 10 o'clock and they are working. Evidently, they can't see me but I can hear their chat; they talk about me and they are surprised because I never miss work and I haven't called to inform. Suddenly, the doorbell sounds for a break and Mary, my partner and best friend, takes her bicycle and goes to my flat and knocks at my door very loudly.

I go back to my bedroom, to my dead body and... **SURPRISE!** My alarm clock rings at 6 o'clock. It was a dream. 📌



## 2n Concurs de Narrativa Isidoro Belda

**Manuel Peris Garrigós**

Alumne del Taller d'Anglès i voluntari d'Alfabetització

**Accésit premis  
curs 2018-2019**

### Historia de un olvido

*"...Algo de sabiduría había llegado a mi espíritu para neutralizar mi natural ignorancia."*

César Pérez de Tudela

"No es justo que un día olvide su nombre. De la noche a la mañana, un despiste se haga tenaz en la nebulosa del tiempo y decáiga ocre como hojas de un almanaque pretérito, arrancadas una vez cumplida su misión matemática de acercarnos un poco más a la orilla del despeñadero final", leyó el escritor el comienzo de un poema maldito.

### Lluvia

Era uno de esos días robados al verano... Las nubes reunidas en asamblea habían decidido por unanimidad arrojar su carga de agua sucia sobre la ciudad. El escritor lamentó el anunciado término del estío. Desde su regreso de Noruega, había estado rumiando una historia sobre este país: la profundidad de sus fiordos, la belleza de sus paisajes y la educación de su gente. "No es legítimo *my fair lady*. Por ello amontono los datos arrugados, esparcidos por el laberíntico jardín de la memoria". Intercaló el escritor los versos, sin métrica, en su pensamiento, un tanto huérfano por las musas...

### Nubes nacaradas

No consiguió el escritor contemplar el famoso cuadro de Edvard Munch "El grito". Frente a sí, el monitor del ordenador le devolvía su angustiada imagen. En primer plano una figura antropomorfa parecía proferir un grito sordo y azur; los perfiles de unas serpenteantes manos acogían en sus palmas un rostro cadavérico y de ojos expresivos. En segundo plano, dos figuras opacas transitaban por un puente en perspectiva. La parte superior del cuadro estaba presidida por tres trazos gruesos anaranjados. Eran las nubes nacaradas y, al parecer, son un fenómeno atmosférico que causó una honda impresión al autor.

"Llegada la tarde, me corresponde como un trabajo social atesorar su significante, despojado de una luz evocadora que ilumine, a intervalos, el sombrío eco de otros nombres apócrifos". Corrigió el escritor alguna acción que le chirriaba del texto... intentando recordar el nombre de la que, en tiempos, había sido su musa.

### Oslo

Oslo era el punto de partida y llegada. Un hotel céntrico. Era un cuarto para las maletas. Un vestíbulo moderno donde servirse un café americano y laxante, el comedor en la segunda planta. Era casa de cultura

convertida en ayuntamiento... Su hall enorme donde hormigueábamos los turistas, con vistas al puerto. Salas de juntas desangeladas y una fuente interior. Era un crisol de culturas a medida. Los raíles de un tranvía albo y azulado que atravesaba armónicamente las calles. Edificios en obras y nórdicas bellezas... "Las mujeres que deseo se creen que no soy nada", maldijo el escritor para sus adentros. Era el cambio de guardia negro de penachos. "Noqueado por el sinsentido de una rutina que acabará convirtiendo labilidades en broncos futuros", hubo augurado el escritor mientras trataba, infructuosamente, de rescatar del olvido su nombre.

### Olden

Olden era la calidad del agua. La gran balsa de agua del fiordo desde la terraza del hotel. El atardecer noruego asomado a la mar. Vetustos macizos que recortaban la postal de un cielo magestuoso. Era un poemario malogrado a tener en cuenta: "Enumero las pequeñas humillaciones, tratando de sopesar qué habrá de bueno en las innumerables esperas".

"Para no haber escrito jamás esas siglas que le rezan en la arena de la obscena playa de Alboraiá". Pudo recordar el escritor el pueblo de su musa.

### Bergen

Bergen era su funicular. Unas vistas nubladas. El hotel Zander K con vestíbulo de diseño. Un pintor minimalista. Era el paseo por el puerto. El delicioso *baked salmon* del restaurante To Kokker. Un *small coffee* no tan pequeño... "La turgencia de ese gemelo gimnástico... Todo lo que de mujer tuvo de hospitalaria." Agradeció el escritor este recuerdo tras autocompadecerse. Mas, por su nombre no le venía nada.

### Mujer vulgar

La muerte era una mujer vulgar decidió el escritor tras verla sedente en el largo banco pétreo de la calle del Muro de la Vila.

### Dos finales

#### Final 1

La mujer revela al escritor su verdadera identidad. No era la muerte, sólo la ignorancia y le amenaza y confiesa respectivamente: Alguna vez tendré que matarte. La literatura no es más que una mentira elaborada. FIN

#### Final 2

El escritor recuerda el nombre de su musa, se llama Pau y es la mujer irreconocible que tiene ante sí. Ella le reconoce y, tras pronunciar su nombre el escritor, corresponde a su amor con una cita extraída de una película que ambos habían visto en diferentes salas de cine y en diferentes momentos seguramente, pero que les acompañará para el resto de sus vidas, algo así como "Con lo precaria que es esta vida es una vergüenza desperdiciar los pocos momentos buenos". Ni que decir tiene que el escritor volverá con su musa a Noruega y, esta vez sí podrán observar y comentar el cuadro de Munch animadamente. FIN

# formació erasmus+



**Cristina Peláez**  
Professora d'Anglès

## Voluntarios Erasmus + 2018-19

### Los nuevos proyectos de voluntariado pasan a financiarse a través del programa Cuerpo Europeo de Solidaridad

La puesta en marcha del Cuerpo Europeo de Solidaridad y, en concreto, la convocatoria para la presentación de proyectos al amparo de esta iniciativa ha originado una serie de cambios que afectan al programa Erasmus+ en el ámbito del voluntariado.



A partir de ahora, los proyectos de voluntariado pasan a financiarse a través del Cuerpo Europeo de Solidaridad (CES).

Las organizaciones de los Estados miembros de la UE deberán presentar sus solicitudes en el marco del Cuerpo Europeo de Solidaridad. Tendrán que estar en posesión del Sello de Calidad correspondiente en función de la acción a la que presenten el proyecto (ocupacional o voluntariado).

Las acciones que abarca el Cuerpo Europeo de Solidaridad son las siguientes:

- Voluntariado (Asociaciones de voluntariado, Proyectos de voluntariado y Equipos de voluntariado en áreas de alta prioridad).
- Proyectos solidarios.

- Prácticas profesionales y empleo.

Por su parte, los jóvenes que deseen participar en un proyecto de voluntariado deberán registrarse en el Portal del Cuerpo Europeo de Solidaridad.



### ¿Qué es el Cuerpo Europeo de Solidaridad?

El Cuerpo Europeo de Solidaridad es una nueva iniciativa de la Unión Europea cuyo objetivo es crear oportunidades para que los jóvenes trabajen como voluntarios o colaboren en proyectos -en sus propios países o en el extranjero- que beneficien a comunidades y ciudadanos de toda Europa.

Los jóvenes que participen en el Cuerpo Europeo de Solidaridad aceptarán y defenderán sus objetivos y principios.

Para inscribirte en el Cuerpo Europeo de Solidaridad debes tener 17 años, pero no podrás empezar el proyecto hasta que hayas cumplido los 18. En los proyectos del Cuerpo Europeo de Solidaridad podrán participar personas de hasta 30 años.

Tras un sencillo proceso de inscripción, se realizará la selección de los participantes, que podrán incorporarse a una amplia gama de proyectos relacionados, por ejemplo, con la ayuda a la prevención de catástrofes naturales o a la posterior reconstrucción, la asistencia en centros de acogida de solicitantes de asilo u otros problemas de tipo social.

Los proyectos del Cuerpo de Europeo de Solidaridad tendrán una duración comprendida entre dos meses y un año. Por lo general se desarrollarán dentro de los Estados miembros de la Unión Europea.

Este curso también contamos con la colaboración de una voluntaria de Turquía, Banu, que está haciendo una gran labor en nuestro centro. Por una parte, nos ayuda en secretaría con la actualización de datos de las matrículas, gestión de la documentación administrativa, informatización de datos, etc.

Por otra parte, también participa en las clases de inglés de Ges 1 y Ges 2, así como con los alumnos de Neoy castellano para extranjeros. Asimismo, está llevando a cabo diversos talleres de conversación en inglés para todos aquellos alumnos de la escuela que quieran participar. También se va a encargar de difundir toda la información necesaria sobre los proyectos europeos de voluntariado para que nuestros alumnos sepan qué hacer en el caso de estar interesados en alguno de ellos.

En realidad, es una suerte contar con su colaboración ya que está realizando un magnífico trabajo.

¡ Muchas gracias, Banu! 🇵🇸



## Experience Project "Solutions Of Sustainability S.O.S."

**Rafa Noguera**

*Professor de Tecnologia i Cap d'Estudis*

My experience in the project has been very enriching, not only as a program in itself, but because of the great humanity among the participants of it, it was like living in a "Big Brother" in an inhospitable village in Hungary 24h, with a group of 33 people speaking English and doing thousands of activities with the aim of creating a better and greener world.

S.O.S "Solutions Of Sustainability" is a training course that has been especially developed by ReCreativity Social Enterprise for people working in the field of education. The program took place in Alsóttold, Hungary from 10th to 18th June. We were 33 participants from 9 different countries: Spain, Estonia, Greece, Portugal, Bulgaria, Czech Republic, Italy, Romania and Hungary, and it is supported by the Erasmus + program. The main focus of the Project is sustainability - both on a personal and environmental level. This program helps other trainers and NGOs to reduce their waste during their programs and to share the importance of sustainability in the area of education. The aim is to explore ways to extend the learning path of our participants and to discover how to ensure that the newly learned methods and skills become part of our everyday life.



But, undoubtedly, what I take with me from this experience is very good friends that I will always remember. I would like to thank Idea Alzira, the director of my school, Carlos García and Cristina Pelaez the English teacher, because without them I wouldn't have been able to live this fantastic experience. 🇵🇸



## Being a volunteer

**Banu Aydinay**  
*Voluntaria Turca*

First of all, I want to give my very warm greetings to all of you. Some of you already know me. My name is Banu and I'm from Turkey. Now I'm working as a volunteer in Enric Valor as part of (EVS) European Voluntary Service.

My EVS story began thanks to one of my friends who was also a volunteer in Alzira. So, I already knew something about the circumstances and about this beautiful and peaceful city. But, of course, it was hard to say goodbye to my family and all the people that I love. On the other hand, I was aware of the meaning of this challenging EVS experience. "There is no rose without a thorn."

After a few months of the official procedures and paperwork, I came to Alzira in October and started to work. Being a volunteer is a life changing experience. I realize that I'm not only working here; I'm also learning many things.

All the teachers and the students in Enric Valor are very kind and helpful. They always have a big smile on their faces. I'm discovering the Spanish culture with them. At the same time, I'm sharing my culture not only in the English conversation workshops but also working in the secretary or in any other classes that I'm collaborating with.

Living in an intercultural apartment is pretty amazing. First, they were just strangers, now they're my best friends. I've met a lot of young volunteers, more or less from 20 different countries. Everybody comes from different cultures, religions, different

backgrounds. But in a simple way all of us are the same. Being a volunteer provided me to understand that everybody can have the same problems or can laugh about the same thing. It is just amazing to communicate with all different beautiful people and get to know them.

My project in Enric Valor will come to an end in July. But I know that I'll, honestly, carry this experience and all the good memories with me all of my life. And I hope, some of you will participate in this EVS projects and can see what I see. 📺

Love

# filosofia



## Escuelas de desigualdad: Pornografía (1)

**Agustín Zaragoza**  
Professor de Filosofia i Agent d'Igualtat

En los últimos meses imparto un taller que se plantea la siguiente cuestión: ¿Cuál es nuestra educación sexual? La respuesta nos conduce inexorablemente a abordar la mayor escuela de desigualdad de nuestros jóvenes, que no es otra que la pornografía, la más accesible para ellos y más todavía desde la era Internet. Los chicos de 11 años, incluso antes, acceden a la sexualidad a través de un canal inapropiado: la industria sexual pornográfica. A partir de ahí surge todo un imaginario de referentes tóxicos que marcarán su modo de relacionarse con las chicas, no sólo en el plano sexual, sino también en cuanto a emociones, empatía, complicidad... Los cuerpos de las mujeres forman parte del mercado neoliberal capitalista, así lo cree el patriarcado y así se mantiene desde nuestra educación sexista, pornográfica y machista. Me gustaría centrarme en algunos aspectos propios de la sexualidad pornográfica, la que considero que es una de las mayores escuelas de desigualdad junto a la prostitución (me ocuparé de ésta en el siguiente número de la revista):

**•La pornografía convierte a las mujeres en objetos de consumo.**

Cuerpos y más cuerpos. Así se presenta a las mujeres en los relatos pornográficos. El hombre accede a estos cuerpos ausentes de relato, nunca sabemos quiénes son las chicas, pero poco importa, pues prevalece la sexualidad por encima de sus biografías. ¿Qué sienten ellas? ¿Qué hacen ahí? ¿Por qué su papel es sumiso, sin autonomía? Poco importa en tanto que su función es meramente la de un objeto sexual al servicio de la masculinidad dominante, el hombre que controla y marca los tiempos.

**•La pornografía convierte a los hombres en machos incontrolables.**

Los hombres sí tienen relato en la industria pornográfica. Ellos son los protagonistas, portadores y receptores del placer. Así se marca la masculinidad hegemónica, es decir, lo que se espera de un hombre en la tradición occidental: potencia sexual, virilidad, deseo incontrolable, violencia sexual, control de la situación... Los jóvenes consumidores de prostitución entienden que a ellos les corresponde dominar, mandar, marcar pautas y límites. Esta inapropiada socialización de género convierte a los chicos en dominantes, así como en sujetos incapaces de consensuar la sexualidad con la pareja. La masculinidad se asocia a una hombría narcisista, reforzada cuando estamos entre iguales - chicos- y la sexualidad representa el poder del macho sobre la hembra. Entiéndase entonces la asociación entre las agresiones sexuales en grupo o las violaciones y el consumo de pornografía. La virilidad está por encima de todo aunque suponga agredir y violar a una mujer.



**•La pornografía convierte a la sexualidad en mera penetración.**

La sexualidad representada en las imágenes pornográficas se limita a penetrar cuerpos de mujeres. El afecto, el diálogo, el pacto u otras prácticas sexuales no proceden. Los jóvenes sobrevaloran la penetración en el acto sexual. Hay una visión falocéntrica de la

sexualidad. En los talleres con adolescentes suelen comentarme la siguiente asociación de ideas: el sexo sin penetración no es sexo. Para ellos la penetración es fundamental porque marca el acto sexual. Esto proviene del imaginario pornográfico en donde penetrar es una constante invariable, un modo de reforzar la masculinidad y darle protagonismo al miembro masculino.

Combatir esta escuela de desigualdad, la pornografía, sólo es posible desde la educación, el sentido crítico así como el desprendimiento de prejuicios y puritanismos

heredados. Por eso considero necesaria la implicación de los docentes. Hay que abordar la cultura pornográfica en las aulas. Es una cuestión de rigor profesional. Cabe promover discursos alternativos si deseamos construir un mundo igualitario en el que la dimensión afectivo-sexual sea un pacto entre hombres y mujeres. Y hay que empezar desmontando la cultura pornográfica. La que es, por cierto, antesala de la prostitución. De este asunto reflexionaremos en el siguiente número. 

[www.agustinzaragoza.com](http://www.agustinzaragoza.com)

## articles d'opinió



### Coche eléctrico si o no ¿Sale rentable?

**Rafa Noguera**  
Professor de Tecnologia i Cap d'Estudis

Somos muchos los que nos preguntamos el tener o no tener un coche eléctrico y si éste sale o no rentable frente a uno de combustión interna alternativo de cuatro tiempos (gasolina o diesel). Una pregunta que muchos nos estamos haciendo ahora, dado que su precio es más competitivo y su autonomía aumenta; pues bien, en este artículo aclaramos las dudas.

A la hora de comparar los costes de un coche eléctrico frente a uno convencional son muchos los puntos que debemos valorar, así que vamos a intentar ser lo más exhaustivos posible:

**Precio:** los coches eléctricos son sensiblemente más caros que sus equivalentes en gasolina, incluso con las ayudas estatales. Dependiendo del modelo, son entre 5.000 y 13.000 euros más caros, aunque hay algunos más económicos que no incluyen la batería, sino que la alquilan (119 euros/mes sin límite de Km). Este sobreprecio se debe poder amortizar con el ahorro en combustible, así que, en principio, cuantos más kilómetros le hagamos, mejor, aunque no es el único aspecto en el que podremos ahorrar.

**Coste del combustible:** Los motores eléctricos son mucho más eficientes energéticamente que los motores a combustión. Para que os hagáis una idea, recorrer 100 km con un coche eléctrico cuesta aproximadamente unos 13 kWh, mientras que un coche que homologue un consumo de 5 l/100km, necesitaríamos el equivalente a 45 kWh de gasolina para recorrer la misma distancia. Eso, unido al hecho de que el kWh en hora valle cuesta 0,10 euros (con impuestos) y la gasolina, ahora mismo, 1,30 euros/litro, es una gran diferencia.

Como ejemplo: 100 kilómetros en un coche eléctrico cuesta 1,30 (0,13 euro/Kwh), mientras que en uno de gasolina, 6,5 euros: cinco veces más.

**Autonomía:** Es el punto débil de los coches eléctricos, aunque cada vez mejoran más en este aspecto. Actualmente es más que de sobra para ir y volver al trabajo sin problemas, y tal vez para una escapada a un destino no muy lejano. Sin embargo, si vamos a utilizar el coche eléctrico como único vehículo, no lo podremos usar par irnos con él una semana de vacaciones, por lo que hay que tener en cuenta el coste que nos supondría alquilar uno para este fin.

**Punto de recarga:** No hay que olvidar tampoco el tema del punto de recarga. Si vivimos en una vivienda unifamiliar con garaje, este es un punto fácil de solucionar, pero si se trata de un garaje comunitario, es más costoso. Actualmente su instalación está subvencionada con 1.200 euros que, a su vez, se pueden descontar del precio si ya disponemos de este punto, algo que en cualquier caso se debe considerar al hacer los cálculos.



Existen cuatro tipos de recargas: la estándar en casa o en oficina a 3,7 Kw (6-8 horas en cargar), la estándar rápida en parking público a 7,4 Kw (3 horas en cargar), la recarga semi-rápida o rápida a 22-50 Kw (0,5-1 h en cargar) y la ultra rápida a 120 Kw (15 min. la carga completa).

Como peculiaridad decir que, la recarga semi-rápida puede ser tanto en corriente alterna como en corriente continua, dependerá del vehículo. Casi todos los vehículos se pueden recargar de forma rápida o semi-rápida en corriente continua, mientras que algunas marcas, como Renault lo hacen en corriente alterna. Hay vehículos como el Tesla S, que pueden recargar semi-rápido (22kW) en corriente alterna, y super rápido en corriente continua (120 kW ).



**Reparaciones:** Un coche eléctrico no tiene embrague, ni aceite, ni filtros, ni correas de distribución... por lo que su mantenimiento es mucho más sencillo. De forma orientativa, hemos supuesto un ahorro de un 25% con respecto al de un vehículo convencional, lo que puede suponer más de 2.000 euros a lo largo de 10 años y 200.000 kilómetros.

**Aparcamiento:** En las grandes ciudades, los coches eléctricos disponen de ciertas ventajas, como aparcamiento en la zona azul (ORA) gratuito o plazas con recarga en zonas comerciales. Tampoco hay que subestimar el ahorro que esto pueda suponer a lo largo de los años: 4 euros a la semana en ORA son más de 200 euros al año.

**Impuestos:** En determinadas provincias, los vehículos eléctricos disfrutan de ciertas ventajas fiscales, con descuentos en el Impuesto de Circulación que pueden llegar a alcanzar el 75%. En el caso de un coche de menos de 12 caballos, por ejemplo, es un ahorro de 50 euros al año.

A continuación, un cálculo de ejemplo con datos orientativos basado en comparar la compra de un Clio eléctrico ZOE (batería y ayudas incluidas) y un Clio Sport Tourer 1.5 dci:

| Costes del coche eléctrico                                                                   |                   |                         |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------|-----------------|
| Precio                                                                                       | 23.990,00 €       |                         |                 |
| Consumo (kWh/100km)                                                                          | 13                |                         |                 |
| Alquiler mensual batería (si procede)                                                        |                   |                         |                 |
| Instalación punto de carga                                                                   | 1.200 €           |                         |                 |
| Precio electricidad estimada (kWh)                                                           | 0,13 €            |                         |                 |
| Costes del coche convencional (ejemplo)                                                      |                   |                         |                 |
| Precio                                                                                       | 14.900 €          |                         |                 |
| Consumo (l/100km)                                                                            | 6,3               |                         |                 |
| Precio combustible estimado (l)                                                              | 1,3               |                         |                 |
| Otros datos relevantes                                                                       |                   |                         |                 |
| Kilómetros al año previstos                                                                  | 20.000            |                         |                 |
| Vida útil del vehículo prevista (años)                                                       | 10                |                         |                 |
| Gasto anual en ORA o similar                                                                 | 200 €             |                         |                 |
| ¿Cuántos días al año te vas en coche de vacaciones y necesitarías un coche con más potencia? | 10                |                         |                 |
| Impuesto de circulación                                                                      | 50 €              |                         |                 |
|                                                                                              | Coches Eléctricos | Coches Combustibles 10a | Diferencia      |
| Precio (con punto de carga)                                                                  | 24.200 €          | 14.900 €                | +9.300 €        |
| Gasto en combustible == 10 años                                                              | 2.000 €           | 16.300 €                | -14.300 €       |
| Gasto en mantenimiento == 10 años                                                            | 6.000 €           | 10.000 €                | -2.000 €        |
| Gasto en aparcamiento (ORA) == 10 años                                                       |                   | 2.000 €                 | -2.000 €        |
| Gasto batería (si procede)                                                                   | 0 €               |                         | 0 €             |
| Gasto alquiler coche (vacaciones) == 10 años                                                 | 5.000 €           |                         | 5.000 €         |
| Impuesto circulación == 10 años                                                              | 165 €             | 980 €                   | -495 €          |
| <b>Total</b>                                                                                 | <b>36.965 €</b>   | <b>44.460 €</b>         | <b>-4.495 €</b> |
| <b>Y en...</b>                                                                               | <b>114.000 €</b>  |                         |                 |

Para este ejemplo, un coche eléctrico se amortiza con cierta holgura al cabo de 10 años (nos ahorramos unos 4.500 euros), algo que se incrementa si tenemos previsto un uso mayor del vehículo, pero que también se reduce si lo utilizamos menos.

Si hacemos los números, un coche eléctrico empieza a salir rentable a partir de 15.000 kilómetros al año

Finalmente, también está la opción de comparar el coste con el de renunciar a un coche en propiedad y hacer todos los trayectos en alternativas como car2go (el servicio pensado para vivir en la ciudad sin coche en propiedad, el cual se puso en marcha en noviembre del 2015 en la ciudad de Madrid y que se extenderá a otras ciudades). Este servicio tiene un coste de 0,19 euros por minuto (unos 57 céntimos por kilómetro orientativamente), una opción que, según la calculadora, es rentable para pequeñas cantidades de kilómetros al año.



**Paula Parra**  
Alumna de Ges I

## Las tres campesinas

En un campo a las afueras de la gran ciudad trabajaban tres campesinas. Todas ellas tenían el pelo rubio y coincidían en que eran de baja estatura. Las tres eran muy competitivas, pero una era la que más. Pasaban el día cultivando y recogiendo lo que sembraban.

Un día llegó el jefe al campo. Éste era delgado y muy alto, tenía un gran bigote. Era bastante serio, por eso la gente no bromeaba con él.

El jefe les dijo a las tres campesinas que fueran a casa a descansar porque el día siguiente iba a ser duro.

A la mañana siguiente, las tres campesinas se despertaron alrededor de una hora y media antes de entrar a trabajar. Se pusieron la ropa de trabajo y cogieron el coche para irse.

Cuando llegaron al campo ya les esperaba allí su jefe para explicarles el nuevo proyecto. Les dijo que deberían construir un invernadero cada una para proteger el cultivo, ya que se aproximaba una tormenta de lluvia y aire muy fuerte.

El jefe se fue y de pronto se pusieron a trabajar. Pasaron varias horas y una campesina ya había acabado. Había construido su invernadero de madera pura con el plástico impermeable, bastante resistente.

La segunda campesina tardó un poco más porque lo hizo de hierro. Pero la tercera se estaba esforzando de verdad y no se distraía con nada, ya que hizo unos pilares de cemento bien resistentes.

Pasaron unos días y la tormenta llegó. El viento destrozaba todos los campos vecinos y se iba aproximando al de las tres campesinas.

Cuando la tormenta llegó, tumbó el invernadero de madera, mientras las dos campesinas se reían de la otra. Luego empezó a balancearse el de hierro durante unos minutos, hasta que cayó al suelo. La campesina se quedó paralizada mientras que las otras reían a carcajadas, hasta que la tormenta llegó al invernadero de la tercera campesina.

Las tres se asomaron por la ventana del chalet para ver si se lograba caer. El aire era tan violento, que hacía que los cimientos se movieran como hojas. Aunque consiguió aguantar, uno de los pilares cayó al suelo. Las tres campesinas estaban muy descontentas ya que eran muy competitivas entre ellas.

Finalmente estuvieron hablando de lo ocurrido, aprendieron que tenían que dejar de competir entre ellas y unirse para ser más fuertes.

se per contrarestar les deficiències derivades d'aquell entrebanc. I així, com fan les persones lluitadores i especials, es va entregar a l'esport. Una activitat que el portà a les cotes més altes.



## Fins sempre, Campió

**Inma Peris**  
Professora

En el mes d'octubre, i després d'una lluita contra una cruel malaltia, despedirem amb molta tristor a Lorenzo Carrió Esteban, amb tan sols 44 anys. Un esportista d'èlit que ha dut el nom d' Alzira i del Club Halterofília alzirenc, amb un munt d'èxits, per tot arreu.



Jo tenia aproximadament 16 anys quan vaig conèixer a Lorenzo i a la seua gran família. Ell era molt menut, encara duia bolquer. Cal dir que era un nen preciós i moltes vegades l'he tingut al braç i he jugat amb ell. A conseqüència d'un accident domèstic, molt prompte tingué que bregar amb el dolor i esforçar-

Amb tans sols 15 anys fou campió nacional infantil i durant 17 consecutius fou campió d'Espanya en diferents categories. Entre altres molts més premis, destacaré que fou el primer esportista olímpic alzirenc, en Atlanta 1996. Aquest esperit influiria en la seua germana menuda, Monica Carrió, que seria campiona del món a Varsovia en 1995 i també olímpica en el 2000 a Sindeny. Per sort el treball de Lorenzo ha sigut reconegut per institucions estatals, autonòmiques i municipals amb diferents homenajes, medalles i premis al mèrit esportiu. L'últim d'aquests fou el que li va concedir la Generalitat Valenciana el 9 d'Octubre, en reconeixement a tota la seua exitosa carrera. La malaltia li va impedir recollir-lo, personalment, i amb el seu nom, el va rebre el seu fill Llorenç.

A més a més, segur que del que se sentia molt orgullós era de la seua vessant de preparador de joves en el Club d'Halterofília d'Alzira, on esportistes com Alba Sánchez i Tomàs Sanchis estan donant al club moltes alegries i que segur continuaran amb el que ell va iniciar.

Gràcies Lorenzo

*Amb carinyo, Inma Peris*



## Ricardo

**Ricardo Gregori**  
Alumne de Neol

Mi infancia. Soy alcireño y toda mi vida he ido al colegio Tirant lo Blanc, que es una escuela de Alzira. Allí cursé hasta sexto de primaria. En sexto, me dieron

la orla de fin de curso y pasé al instituto. Por normativa, me tocaba ir al instituto José María Parra, pero como en aquel momento no había ascensor, fui al Instituto Luís Suñer de Alzira. Años más tarde, hice un curso de jardinería en el Instituto Rei en Jaume.

Aunque nació sin ningún síntoma, a los pocos meses de vida me dio un ataque de epilepsia. Tengo discapacidad física y psíquica. Cuando tenía 20 años, entré a trabajar en el centro ocupacional de Adispac. Allí estuve 10 años. También he ido a Prosub, donde hacía teatro y manualidades. Actualmente voy a la Escuela de Adultos Enric Valor de Alzira, donde estoy cussando mi primer año de neoelectores. Allí también voy a informática los lunes y los miércoles y los martes por la mañana voy a la Casa de la Cultura de Alzira donde me enseñan a pintar cuadros. 



**Bernat Tomás**  
Alumne de Valencià

## Començar a córrer als 65 anys !!!

Quan el mestre em va dir - Bernat, tu que eres una persona gran i has corregut maratons, per què no escrius alguna vivència teva per a la revista de l'escola?

En eixe moment en va il·lusionar molt i estava més cofoi que un xiquet amb les sabates noves. De seguida vaig pensar que molta jovenalla podria llegir aquests quatre renglons i podrien tindre curiositat per l'esport en general i per córrer a peu en particular.



Com en totes les ordres de la vida, darrere de tot home hi ha una dona; la meva muller. Sense la seva comprensió mai haguera arribat a fer res. Després dos amics que són els que m'han portat fins aquí, un l'inductor principal, Enric Bria, i l'altre, Joan Repullés, qui va ser el que m'ajudà a fer la meva primera maratón i encara recorde la segona part de la qual férem colze, amb colze. L'agraïment infinit per als dos per haver-me iniciat en la carrera a peu i haver arribat a la

marató.

Córrer a peu per damunt de totes les coses és una diversió, un esbargiment, és anar a passar-t'ho bé, és fer amics, és suar la samarreta amb companyia d'altres col·legues, comentar incidències, -"xe que calor que fa hui, cal agafar més aigua del normal". En les carreres a peu la companyonia està garantida, tothom està pendent de tu, si fas un comentari, per exemple, "hui no em trobe massa bé, tinc una petita contractura en el bessó," de seguida et diuen, "fes servir aquesta crema o estira d'esta manera, és molt greu?", no còrregues hui, deixa-ho per un altre dia, no siga que s'agreuge i hages d'estar una bona temporada sense córrer".

Jo, quan aconseguisc un repte em sent orgullós, no per a dir-ho als demés sinó per haver-ho aconseguit. Allà pel 2008, si fa o no fa 10 anys, per motius de salut em vaig posar a caminar i després a córrer fins al dia d'avui he fet multitud de mitges maratons i tres maratons, la primera quan tenia 64 anys.

Espere que amb aquesta petita exposició del que és córrer a peu us entre la curiositat de fer aquest esport. Sé per experiència que no se'n penedireu, i fareu un munt d'amics, amics incondicionals, d'eixos que no et demanen res i sempre els tens al teu costat. Eixos es diuen COMPANYS. 



**Bienvenida Pau**  
Alumna de Ges I

## El Ceniciento

Había una vez hace mucho mucho tiempo un joven guapo, elegante, educado y bueno que se hacía llamar Ceniciento. Hacía unos años el pobre había perdido a su madre, y su padre, un tiempo después, se había casado con una señora que tenía dos hijos. Pasó el tiempo y perdió a su padre también. Se quedó solo con la madrastra y sus dos hijos que se apoderaron de toda su riqueza y lo apartaron de todo lo que le pudiera hacer feliz. Le odiaban con todas sus fuerzas.

La madrastra le tenía como su mayordomo, le obligaba a hacer todas las tareas del hogar y no podía disfrutar de lo que sus hermanos le habían arrebatado.

Un día sucedió algo inesperado. Llegó a su casa una invitación del rey, porque había preparado una fiesta en honor a su hija la princesa. El motivo del baile era encontrarle un esposo. La noticia llegó a oídos de Ceniciento que se puso muy feliz imaginando por unos instantes que él podía ser el futuro príncipe. Por desgracia no duró mucho su alegría, ya que la

madrastra le dijo que él no iría a dicha fiesta. El muchacho esa noche no pudo dormir debido a su gran tristeza. Quería conocer a la princesa y disfrutar del baile como los demás.

Al cabo de unos días llegó el baile y la madrastra junto a sus dos hijos fueron a la fiesta, dejando a Ceniciento solo en casa llorando desconsoladamente. Sus hijos vestían con trajes de gala, pero eran tan feos por dentro y por fuera que nada les quedaba bien.

De pronto sucedió algo increíble, se le apareció un ángel muy bueno y poderoso. Con voz suave le dijo: - No llores más, te ayudaré. Nuestro amigo dejó de llorar y sonreía de felicidad al mismo tiempo que pensaba que no tenía ropa adecuada para ir al baile. El ángel sacó un amuleto que iluminaba todo lo que tocaba, se lo dio a ceniciento y este se iluminó por unos instantes. Cambió radicalmente, se convirtió en un apuesto muchacho con traje azul, camisa blanca de seda y unas gafas que permitían que nadie le reconociera.

Le recomendó el ángel que antes de las doce tenía que desaparecer del baile, ya que todo el hechizo se rompería y volvería a ser aquel joven mal vestido que se encontró.

Cuando ceniciento llegó al baile, causó una gran expectación ya que todos lo observaban sin dejar de seguirle con la mirada. Se dirigió hacia la princesa y se presentó, seguidamente le ofreció bailar y ella aceptó. Bailaron una hora y otra sin dejar de mirarse, estaban en las nubes.

Sonó el reloj, ya quedaba poco tiempo para media noche, todo dejaría de ser perfecto para ellos dos. Ceniciento salió corriendo sin apenas poder despedirse de la princesa, pero esta salió en busca del muchacho. Únicamente para preguntarle si se volverían a ver.

Ceniciento sin mirar atrás salió del palacio, pero unos metros antes con las prisas, le cayeron las gafas. Con suerte ella las encontró y las recogió. Supo en ese mismo instante que el dueño de aquellas gafas sería su esposo.

Las gafas escondían un gran misterio, solo aquel que pudiese ver con ellas, podría hacer uso de las mismas.

La princesa rogó a todos los jóvenes del reino que se las probaran, pero ninguno pudo ver con ellas.

Llegó el turno de la aldea donde vivía Ceniciento. Su madrastra hizo todo lo posible para que fuese uno de sus hijos el afortunado, pero no pudo evitar que Ceniciento escapase de donde la mala madrastra le había encerrado.

Se probó aquellas gafas y pudo ver perfectamente. Era él, era Ceniciento quien estuvo toda la noche bailando con la bella princesa.

Nunca más se separaron, vivieron muy felices en su palacio como príncipes y más tarde como reyes del lugar. 



**Andreu Gurbés**  
Professor d'Anglès

## Nous reptes, nous camins

La vida és un viatge, un viatge constant i intrigant. Això implica que els que vivim en ella estem sotmesos a canvis constants. Canvis de tots tipus i a tots els nivells, des dels personals als professionals passant pels que pensem que són canvis a millor i d'altres a pitjor. En general, i a la majoria dels éssers humans, els canvis ens produeixen incertesa, i al mateix temps por, perquè canvia la nostra manera de viure, les nostres rutines i activitats. Però això no vol dir que hi siga negatiu, tot al contrari, eixir de la zona de confort ajuda a créixer i seguir desenvolupant-nos com a habitants d'aquest món.

Normalment, la primera etapa de la vida dels docents està lligada a canvis, canvis que et fan recórrer la geografia valenciana de dalt a baix. Canvis de centres, de companys i companyes, metodologies i alumnes. Eixos canvis són un aprenentatge vital per als que ens endinsem dins del món de l'educació.

És el meu primer any a una Escola d'Adults, el que està sent una experiència molt enriquidora al mateix temps que motivadora. L'escola d'adults dona la oportunitat de reprendre la formació Primària i Secundària a aquells qui, per motius aliens, no ho van poder fer abans. Les aules s'omplien d'alumnes amb immenses ganes d'aprendre i buscar un futur diferent. Són valents i valentes que s'animen a començar o continuar un camí, en molts dels casos, tapat pel pas del temps. A més a més, compartir el dia a dia amb persones que realitzen la seua tasca amb il·lusió, ganes, esforç i implicació afavoreix molt positivament el procés d'ensenyament i aprenentatge a tota la comunitat educativa.

Per tant, i fent referència a tot allò esmentat anteriorment, no hi podem oblidar que com bé va dir Benjamin Franklin:

"When you're finished changing, you're finished" 



**Marina Ballester**  
Professora

## Xarxes Socials

Estem immersos en l'era digital. Aquesta afirmació, com totes i tots ja sabreu, és una realitat que, tot i tenir els seus avantatges i desavantatges, ha fet que

gran part de la població del món desenvolupat de totes les edats, es comuniquen diàriament a través de les xarxes socials.

Les xarxes socials no solament són una eina per parlar amb els nostres coneguts, sinó que serveixen per arribar a gent a la qual abans no podíem arribar, a empreses grans i menudes, col·lectius, administracions públiques o polítics. I no solament a nivell local, sinó també a nivell global.



Per aquest motiu, al Centre de Formació de Persones Adultes Enric Valor d'Alzira no ens hem volgut quedar enrere, i hem creat perfils a les xarxes socials de Facebook i Instagram. D'aquesta manera podem estar en contacte amb tot l'alumnat de l'escola i atendre els vostres suggeriments o dubtes, publicar esdeveniments i enregistrar activitats extraescolars celebrades on podreu descarregar-vos informació i/o fotografies.

Des de la revista aprofitem per fer una crida i que us feu seguidors dels dos perfils del centre, moltes gràcies i ens trobem a les xarxes! 📺



## L'art d'envellir jovenilment

**Estela Moreno i Caballero**  
Professora d'Economia de l'Empresa

Hui en dia tothom és jove. Aquesta frase té molta raó de ser, perquè a partir de la generació del babyboom que començà a augmentar la natalitat al finalitzar la segona guerra mundial fins a ben entrats els setanta. Per aquesta raó, la noció de joventut és molt més complexa.

Pensem un poc, quantes persones continuen jugant a vídeo-jocs amb 60 anys?

Quantes persones van vestits totalment informals quan abans era políticament incorrecte? Quanta gent jubilada és totalment amant de les xarxes socials, fan ioga, viatgen més que la seua neta de 25 anys?

La veritat que és una meravella, perquè açò ens augmenta les oportunitats a totes i tots. Aquest increment de les ocasions, per aprendre a llegir, llengües, treure's el graduat, una formació professional o un curs d'extensió universitària, ens obri una finestra al benestar i el saber, independentment de l'edat. Les limitacions comencen a ser menys plausibles, hui en dia poden ser joves els octogenaris, perquè la joventut cada cop és més un estat mental que un mer estat físic efímer.

Les escoles d'adults han deixat de ser sols d'adults. En teoria totes les persones que obrin la porta cada dia guanyen en joventut, en amics, en educació i en noves oportunitats en aquest mercat laboral tant fragmentat. I no parle solament de l'alumnat, perquè tant les professores com professors també hem guanyat riquesa a les nostres vides.

Açò no significa que hem de fer culte a l'eterna joventut com el film d'Elia Kazan "Esplendor en l'herba", i acabar desenganyar-nos de la vida tal com anem envellint. Perquè el secret està en "Envellir jovenilment", que damunt de semblar una paradoxa és una realitat possible al CFPA Enric Valor d'Alzira, i a totes les escoles d'adults que estan fent possible aquest somni de tantes persones.

A aquest centre hi ha alegria, hi ha "vidilla", jo diria que hi ha brillantor als ulls.



Per què? Per què tot açò? És molt fàcil, perquè és el centre de les oportunitats.

Per a algú serà la primera oportunitat, perquè tal vegada de menut mai va poder assistir o va eixir als huit anys de l'escola, molt habitual als nens nascuts a la postguerra civil espanyola. Altres, ha segut la segon oportunitat perquè la primera no els van valorar, o els rebutjaren. Per a altres serà la tercera, la quarta, perquè el sistema educatiu convencional, no els va saber comprendre o tal vegada no es saberen adaptar a certs ritmes. Altres que sofriren infermetats, problemes familiars o personals d'índole diversa. Altres simplement volen ampliar coneixements, altres que necessiten integrar-se, altres que volen millorar la forma física fent pilates, altres canviar la seua situació econòmica, ampliar coneixements i així estariem dies i dies, comentant milers d'opcions i oportunitats.

Recorda, que ací estaran sempre les portes obertes per a gaudir una nova oportunitat, una porta per tal de recuperar els teus somnis, que tal vegada un dia vas perdre i pensares que no t'ho mereixies. Creu-me, Ens ho mereixem! I tant que ens ho mereixem! 



## Reflexions sobre la jubilació

**Isabel Andrés**  
Professora

El primer que em venia al cap quan veia els jubilats del meu poble era...; és jubilar-te i et compres un xandall, no per anar al gimnàs, que eixe ja el tenies, sinó per anar per ahí més còmode i arreglat. És l'equipament homologat.

La jubilació és un món. Un món amb moltíssimes variables segons persona, edat, lloc, feina, salut, economia i altres circumstàncies personals i socials. Hi ha qui està molt cansat, alguns fins i tot fastiguejats de la feina, dels seus superiors, dels horaris, dels companys, etc. i agafa la jubilació amb una gana... Està encantat de la vida. S'ho agafa com una benedicció plena de noves expectatives.

Hi ha qui ho fa a temps parcial i va trampejant com pot.

Hi ha qui no té més remei que jubilar-se, perquè se li han acabat tots els terminis i ja està bé!, li diuen els companys. Hi ha qui ho fa anticipadament per necessitats de l'empresa, per qüestions de salut, etc.

Però un aspecte amb el qual estem tots d'acord és la llibertat i l'alegria que dona no dependre contínuament de l'horari laboral. Ara que... Molts continuen tenint l'horari dels fills i dels néts. Diuen que "sarna amb gust no pica"... "però mortifica", ahí ho deixa!

En el meu cas...jo no em vaig jubilar perquè estiguera malament i no poguera més sinó perquè "tocava"; tenia l'edat reglamentària, els anys de cotització i s'ha acabat! A partir d'eixe moment t'has de muntar la vida d'una altra manera. Com que sóc mestra, la meua tasca era, al meu parer, valuosa. Estava al càrrec d'uns alumnes que depenien de mi; si faltava a classe era un problema. Ara que sóc alumna, si falte a classe, no passa res. Per una part et sents menys responsable, però també menys important. Per no comentar com enyore la relació amb els companys. O siga, té la seua part positiva i negativa; estàs més relaxat, però eres un element secundari. És una de les coses que t'has d'acostumar.

Com que tot és relatiu, a més de canviant, he notat que allò que abans tenia molta importància per a mi, ara en té poca. Supose que estos "ajustaments" aniran mostrant-se en moltes activitats noves, a les

quals també t'has d'acostumar.

Així mateix, he notat que es donen paradoxes. Tens més temps i, no sé què passa però, no tens temps per a res. A mi m'ho deien les companyes i amigues, tal vegada passa més a les dones, i jo pensava; calla, va...com has de tindre menys temps? Poc de temps? I això? Doncs sí, és així. Passes per un ventall prou extens d'assumptes o de romanços, com diu la meua amiga. Des de convertir-te en el comodí de la família, que et passes fent comandes, d'uns i altres mitja vesprada, fins a apuntar-te a moltes activitats de temps lliure, passant per entretenir-te més en les tasques del dia a dia...No fas el llit arreu, el fas a consciència, cuines amb tranquil·litat, a poc a poc que ix més bo. Com tens temps els calaixos estan "perlats" i cada cosa al seu lloc; com tens temps, ixes a comprar i fas quatre o cinc barrets; com tens temps vas a caminar, a pilates, ioga i a dos o tres activitats més de l'Escola d'Adults. Què tal? Què s'ha fet del temps que tenies? Això si no caus malalta d'alguna cosa, que és prou corrent, i et dediques a fer la romeria de metges del poble i de fora, amb analítiques, plaques i altres mitjans diagnòstics.



Es veu que amb la jubilació, i amb l'edat, que tot s'ha de dir, no eres tan pràctica ni resolutiva com abans. Va perdent-se la capacitat d'organització i altres capacitats que no vénen al cas. I a tot ens hem d'anar acostumant. Es veu que és de veres això que l'ensenyament no s'acaba mai.

El primer dia que em tocava anar a treballar i no ho vaig fer perquè estava jubilada se'm va fer estrany i vaig escriure en la meua agenda "Hui és el primer dia de la meua nova vida". A vore que dona de si. Estic convençuda que depén molt de l'actitud de cadascú. 



## El bosque encantado

**Raquel de la Concepción Martín, M<sup>a</sup> Carmen Cifuentes, Alberto López e Idoia Tudela.**  
Alumnes de Neo I

Érase una vez un bosque encantado donde vivían unos duendes pequeños y listos que hacían reír a todos los animalitos que allí vivían.

En otro lugar del bosque encantado vivía un hada muy buena, que tenía una varita mágica en su poder, que cuando los duendes la visitaban, ella les hacía regalos con su varita porque estaba muy contenta.

Como los duendes eran tan revoltosos, un día iban por el bosque encantado y se encontraron con una puerta escondida, que era una puerta mágica. Se acercaron a ella sigilosamente, apartando las ramas del camino. Por el camino se encontraron una muñeca de trapo y se la llevaron de vuelta al hada para que la convirtiera en una niña, porque posiblemente esa muñeca de trapo era la niña que se perdió hace tiempo en el bosque encantado.

Los duendes la llevaron de vuelta a la puerta encantada y cuando la abrieron vieron una luz muy bonita con muchos colores, como si fuera un arcoiris, y entonces vieron un unicornio dentro de la puerta brillante muy bonito, de color blanco y ojos azules. La niña subió al unicornio blanco y él la llevó a la cabaña donde vivía con sus padres y hermanos.

Y colorín colorado, este cuento tan bonito se ha acabado. 

Amb el títol "La revolució de les dones en la música", i moderats per la periodista Violeta Tena, cinc dones endinsades en aquest art donaren la seua visió i el seu paper en la música al País Valencià. Aitana Ferrer, mestra i cantant; Vera Carrisal, vocalista del grup Mafalda; Mireia Vives, cantat i rapera; Carme Laguarda, productora musical i Flora Sempere, vocalista del grup El Diluvi.

La moderadora, Violeta Tena, feu una introducció sobre les diverses problemàtiques que tenen les dones en general i en particular al món de la música en igualtat i discriminació. De seguida, la vocalista Vera Carrisal llançà el primer i contundent titular de la nit: "El món de la música valenciana és masclista, és un món masculinitzat". Amb aquesta premissa es desenvolupà la tertúlia.

Per la seua banda, Aitana Ferrer també fou molt explícita en la seua intervenció i destacà que "la música és el reflex la societat actual, és a dir, les dones no existim en la música", afirmació que compartí Carme Laguarda que explicà la seua trajectòria, com a productora: "Jo estava sola en un entorn d'homes, i ara estic tocant el baix amb un grup i m'ho passe genial. Vull aclarir que veure a una dona tocar el baix era una cosa rara, però és el que m'agrada".



## El món de la música és masclista

**Xavi Pérez**

Alumne de Valencià B2

Un grup de valencià de l'EPA Enric Valor assisteix a la taula redona dels Premis Literaris "Ciutat d'Alzira" amb el títol "La revolució de les dones en la música"

Animats per la professora de valencià de l'EPA Enric Valor, Maria Calvo, un grup d'alumnes dels cursos GES2, B2 i C2 assistiren a una més que interessant taula redona sobre el paper de la dona en la música, que se celebrà a la Casa de la Cultura dintre del programa de conferències dels Premis Literaris "Ciutat d'Alzira".



Flora Sempere contà la seua experiència musical, ella començà en la banda del seu poble tocant la percussió i "tots em veien com un bitxo raro, no m'agafaven en serio"; "la xiqueta de la percussió, deien, en una actitud prou paternalista". Després com a vocalista d'El Diluvi- un grup força interessant- insistí en el masclisme i com exemple contà que un dia no la deixaren entrar en un recinte "perquè no anava prou arregladeta, algo que em va fer molta ràbia", emfatitzà.

Per últim, en la primera roda d'intervencions, Mireia Vives remarcà la "solitud" que sovint ha sentit dalt de l'escenari i lamentà, posant com a exemple, un anunci publicitari on a l'escenari hi era un home i al públic tot dones i que tingué una gran repercussió mediàtica a les xarxes socials.

Totes coincidiren en què el problema del masclisme, no sols en la música, és un problema

d'educació, i per altra banda la falta de cura i menyspreu per part de les productores i programadors a l'hora de contractar dones als festivals.

Les cinc ponents proposaren que els festivals introduïren la "quota femenina" perquè si no la música femenina "acabarà desapareixent". Les participants posaren exemples de festivals on la participació és "simbòlica" i per tant "cal aquesta quota".

En finalitzar la xarrada, el públic intervingué per a preguntar a la taula diversos aspectes d'aquesta problemàtica.

En definitiva, una acte força interessant i en el qual el públic, i especialment el grup de l'EPA Enric Valor d'Alzira, gaudí d'una visió de la música que poques vegades es té l'oportunitat de poder escoltar, aprendre i reflexionar sobre la importància del problema del masclisme en tots els aspectes de la vida. I com no, cal recordar que sense música no hi ha vida i la música és patrimoni d' homes i dones, de tots i totes. 

Fotos: *Neus Fontana i Sandra Vidal.*



## Per amor a l'art

**Alfred Aranda**

*Alumne del Taller d'Història de l'Art*

Aquest és el tercer curs que assistisc a les classes d'Història de l'Art que imparteix Mai Hidalgo a CFPA Enric Valor d'Alzira. Hi vinc perquè m'agrada; m'agrada perquè aprenc i desenvolupe capacitats i sensibilitats. També perquè he fet amics i amigues noves i m'ho passe la mar de bé.

Hem repassat la història de l'art des dels orígens fins a l'actualitat, hem visitat museus i galeries d'art, hem escodrintat en estudis d'artistes (pintors i escriptors), hem passejat la ruta del modernisme i hem completat la formació amb conferències, classes magistrals i jocs de rol. Hem après a analitzar, valorar i criticar obres d'art. Cada curs hem afegit noves activitats i projectes. El dinamisme, la creativitat, la professionalitat i la simpatia de la professora són la clau de l'èxit d'aquest curs o taller.



Mai ens va fer tastar una bona varietat de tècniques artístiques i moltes de les nostres obres les emparam en l'exposició "Art 3 en 1" de la casa de la Cultura d'Alzira. Tot un èxit. Quin comboi per a tots nosaltres! I quina repercussió en tingué! De fet, enguany som més de 25 les persones que assistim al curs. Estem un poc apretadets a l'aula però no ens importa, tot siga per amor a l'art!

Enguany fem classe els dimarts de 10 a 13h. La primera part de la classe, la professora ens exposa els trets més importants del moviment artístic, protagonistes, obres, tècniques emprades, repercussió.... Hem començat amb el S XIX i acabarem en l'art actual.

La segona part, la dediquem a la pràctica; és a dir, a crear fent ús de diferents tècniques artístiques. Ens hem equipat amb tota mena de suports (paper, cartolines, cartó, fusta, bosses de paper, revistes...), pintures (llapis, acrílic, oli, aquarel·la, *postca*,....) i roba per a no embrutar-nos. Hem començat el curs tacant fulls amb pintures greixoses que suren sobre l'aigua per a crear un llibre d'artista, hem dibuixat un animal marí (aquari fantàstic), hem practicat la tècnica de *l'esfumatto*, hem pintat a l'oli un núvol juganer i hem fet una *performance* a favor de la igualtat i en contra de la violència de gènere.... i això no és res perquè ens espera un curs ple d'aventures i de coneixences ben acolorides.

Mai ens ha ensenyat a fer una "paleta de colors" amb els quals donaren vida als nostres treballs, somnis, interessos, gustos.... i sabem que el resultat serà com serà, però això no ens importa. Ací no val a dir: jo no sé pintar o dibuixar! Ací el que toca és soltar la imaginació, gaudir del procés de creació, riure l'anècdota, intentar superar reptes. No busquem cap premi, cap nota, cap medalla. Ens anima a descobrir el que podem treure cadascú, perquè cadascú som d'un color i d'una forma; és ací on està la riquesa: en la diversitat.

Anime tothom que tinga una pinzellada de sensibilitat per les arts que s'aprove a aquest curs, però també que valore el plaer que suposa viure envoltat de coses belles, de paisatges vius, de gent solidària i de persones felices i lliures. Dibuixem un futur ple de colors i d'alegries. 



## Frases motivadores

**Alumnes de G2**

**"Puede que no seas perfecto o que no seas igual que los demás, pero sonríe siempre a la vida"**

*Bienve Pau*

**"Deja aparte los defectos y sé feliz con lo que tienes"** *Sorin Ciot*

**"No dejes de luchar por tus sueños aunque tengas limitaciones"** *Inma Blay*

**"No tener una parte de tu cuerpo no te limita ni te diferencia de los demás"** *Marta Fontana*

**"No busques personas similares físicamente a ti, sino con tus mismos valores"** *Paco Andrés*

**"Lo importante no es como veas a los demás, lo importante es como te veas tú"** *Sergio Llopis*

**"El corazón y los sentimientos no tienen prejuicios"** *Aroa Tejada*

**"La constancia tiene su premio"** *Raúl Puig*

**"Quiere a quien te quiera, las apariencias engañan"** *Rocío Moreno*

**"Valora a los demás y no hagas lo que no te gusta que te hagan"** *Salka Esselibi*

**"Querer es poder"** *Mario López*

**"Lo importante es luchar y ser positivos"** *Sandra Rosell*

**"No es más rico el que más tiene, sino el que menos necesita"** *Agustín De Hipona* (Recogida por Carla Solano).

**"Antes de juzgar hay que conocer"** *Dámaris Oliver*

**"Las apariencias nos confunden"** *Teresa Pastor*

**"Nunca dejes de perseguir tus sueños"** *Nico Moreno*

**"La vida no te pone límites, no lo hagas tú"** *Luisa Gómez*

**"Por muy dura que parezca la vida, hay que seguir adelante sin mirar atrás"** *Ainoa Pérez*

**"Todo se puede lograr, solo hay que intentarlo"** *Bea Boerr*

**"La vida nunca te pone límites"** *Vanesa García*

**"Lo perfecto es la imperfección de cada uno"** *Paula Parra*

**"La valentía es una virtud que poca gente consigue"** *David Pérez*

**"Por mucho que creas que no puedes más, inténtalo de nuevo, no te rindas"** *Gregorio Cervantes*



**Toniquin Pérez Gimeno**  
Alumna de Neo I

## Mi infancia

Mi infancia ha sido muy mala. Al colegio no hemos ido porque mis padres eran muy pobres. Con nueve años me tuve que ir a trabajar con mi padre a coger naranjas y mi madre cayó enferma y tuve que encargarme de ella y de mis hermanos y mi padre y yo íbamos a lavar ropa al lavadero y era tan pequeña que no podía llevar la gaveta y me tenían que ayudar. He aprendido a leer y escribir aquí en el colegio de adultos. Estoy muy agradecida de lo que sé. Los jóvenes de hoy no aprecian lo que tienen. Yo nací en 1938 y tengo 80 años. 



**Emiliana y Pilar Hortelano**  
Alumnas de Neo I

## Mi infancia



Vivíem en un pueblecito muy pequeño. Éramos cuatro hermanas. Mis padres nos pusieron a trabajar en el campo, no hemos ido al colegio y no sabíamos leer y escribir. Mi hermana y yo nos fuimos a trabajar a Alzira. Una prima mía nos buscó faena para trabajar. Mis padres se vinieron después con mis dos hermanas a Alzira. Mis hermanas sí que han ido al colegio. Mi madre iba a las faenas y fregaba arrodillada el piso y por eso cayó enferma de la cadera. Mis padres han sufrido mucho. Nosotras hemos trabajado muchísimo, por eso nuestros hijos han estudiado lo que nosotras hubiésemos querido hacer. Lo que más nos gusta es saber leer y escribir. Por eso cuando nos dijeron de ir

a la escuela de adultos nos apuntamos y estamos muy contentas de aprender. Por eso digo que los jóvenes de hoy tienen más oportunidades que nosotras para ser buenos estudiantes. Quiero darles las gracias desde estas cuatro líneas a los profesores por el esfuerzo y la paciencia que están teniendo con todos nosotros. Son formidables. También a mis compañeras de clase por el gran compañerismo y el buen humor. A toda la juventud les deseo un futuro mejor de todo corazón.

Emiliana y Pilar Hortelano (68 y 71 años respectivamente) 

# història



## Alzira i les inundacions

**Agustí Ferrer Clari**  
Director del MUMA

Lamentablement és un tema d'actualitat, ja que recentment Alzira ha patit carrers inundats. El barris de les Bases, L'Alquenència i Venècia, durant els dies 16 i 17 de novembre passat, s'han vist desbordats, una vegada més, per les aigües que baixaven dels barrancs i és que més que una riuada del Xúquer, en esta ocasió va ser una barrancada la que va causar la inundació.



Les condicions geogràfiques de la plana d'inundació del riu Xúquer fan que circule en pronunciades llaçades, formant penínsules de grans dimensions aptes per a l'assentament humà i per al cultiu. L'estratègica ocupació humana d'un meandre,

que va ser tallat per aïllar-lo, enfortit de potents muralles, ponts a cada extrem, i envoltat per ravals, va fer que al pujar el nivell, les aigües no continuaren el seu camí natural d'eixida al mar, retenint-se, pujant el nivell e inundant tot el territori, per a passar finalment per damunt de l'obra invasora i continuar el seu recorregut fins al mar. Una situació que es repetia contínuament, any darrere d'any, provocant l'assolament de les construccions amb el rebliment de fang i d'enderrocs. D'esta manera, es reestructuraven tant el paisatge rural com l'urbà. Amb l'ocupació del llit fluvial, s'inicia un llarg procés d'alteració paisatgística i de condicionament humà de l'entorn.

La muralla que envoltava l'illa és la construcció més rellevant d'este període. No sols estava per a protegir al veïns de les amenaces exteriors si no també de les inundacions. Per tant, podem dir que les característiques tècniques de la muralla d'Alzira, revelen la importància d'aquesta, no sols com a recinte defensiu davant les hostilitats militars, sinó com a formidable protecció de les riuades. Un detall constructiu es la funció de les torres adossades al llenç murari a manera de pilastres per tal de reforçar-lo. La importància de la troballa no va ser tan sols localitzar el llenç de la muralla en aquest punt, sinó comprovar que hi havia una superposició d'estructures d'èpoques diferents, sent la inferior de major grossària. L'enterrament del cos de la muralla pels successius aterraments fluvials va produir la construcció d'un nou mur damunt, a fi de recuperar novament el paper d'escut militar. Com ja s'ha indicat, el paisatge riberenc, beneficiat per les aportacions sòlides de les riuades, on capes i capes de fang es superposaven, estava prou més elevat que en segles anteriors, quan s'alçà la imponent muralla, fent que perdera el seu paper defensiu, ja que si, a les elevacions de l'exterior, afegim les capes dipositades en l'interior i la tendència errònia, després d'una

catàstrofe, a enderrocar la casa i pujar el nivell per a estar cada vegada més alt per a, en les pròximes inundacions, lliurar-se de l'entrada de l'aigua a la vivenda, el que realment feia un efecte negatiu a l'incrementar la cota de nivell que el riu tenia que vèncer, per damunt de les construccions situades en l'illa, per a seguir en el seu desbordament incontrolat cap al mar.

Les construccions de les vivendes, eren de morter i de rajola, alçades en un sòl argilenc, fang que quan està sec és resistent, però en períodes de pluges prolongades, de pujada del nivell freàtic o per inundacions, el terreny s'amera d'aigua i es fa plàstic, fent que a la pressió del pas de les aigües, les construccions més velles, reparades en multitud d'ocasions o que estaven més debilitades d'anteriors avingudes, es vegueren afectades i en conseqüència s'enderrocaren.

Del període almoràvit es conserven poemes del poeta alzireny Ibn Jafaya (1058- 1138) qui ens descriu les riuades. MAHMUD SOBH (1986): "Ibn Jafaya. Antologia poètica". Ajuntament de València.

"He tornat a Alzira  
entre el tro que retronja a l'oït  
i els flagells de la pluja als meus muscles,  
com l'au aturada per l'aigua  
els pollets turmentats de la qual des del niu  
veuen enderrocar-se els murs pel pes dels núvols".  
"Inundació d'Alzira"

"Onades de fang, el mar de la riuada.  
El cel no pot parar de plorar llàgrimes.  
Badats, humiliats, els edificis  
Són captius caient als peus del tirà".  
"La riuada"



En l'Arxiu Municipal es conserva documentació de riuades històriques, així en l'any 1571 les fortes pluges provocaren crescudes de tal magnitud que es pensava que la Vila no ho podria resistir, fins que el dia de San Gregori, baixà el nivell de les aigües. En l'any 1590 es comptabilitzaren 22 riuades, que si be no totes foren catastròfiques, sols per la quantitat, ja ens imaginem les molèsties i la inseguretat que causarien en la població. Es molt interessant consultar

en la Revista Xúcar, nº 2, publicada en 1935 l'article de Màximo Fili amb el suggerent títol: "Inundaciones, terremotos, pestes, y otras calamidades que ha sufrido Alcira".



Les vivendes eren víctimes de les periòdiques avingudes que causaven el seu desplom o de la necessitat de adaptar-les a les noves circumstàncies. Açò va fer que la població fora alterant-se contínuament, de manera que pocs edificis s'han fossilitzat, a excepció de les construccions de certa envergadura com la Casa dels Jurats i l'Església de Santa Caterina.

Al finals del segle XIX i a principis del segle XX desaparegueren pràcticament les tres quartes parts des muralles i del braç dret del riu. Es perdé junt amb ells la senya històrica de la insularitat, unificant-se la Vila i el Raval de Sant Agustí, s'adquirí l'aspecte de la ciutat moderna, rebutjant la configuració de recinte medieval. En este procés de creixement urbà s'ocuparen espais que sempre han segut inundables com ara l'Alquenència, les Bases o Venècia, per trobar-se a una cota inferior als alterons riberencs, com són la pròpia Vila, Caputxins, Sant Agustí, Sant Joan, o l'Alquerieta, més elevats i per tant més lliures de les inundacions. 

### Resultat Sudoku

solució sudoku número 2

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 3 | 9 | 7 | 2 | 8 | 6 | 5 | 4 | 1 |
| 4 | 1 | 2 | 5 | 3 | 9 | 7 | 6 | 8 |
| 8 | 5 | 6 | 4 | 7 | 1 | 9 | 3 | 8 |
| 2 | 8 | 4 | 1 | 9 | 5 | 6 | 3 | 7 |
| 6 | 3 | 9 | 7 | 4 | 8 | 2 | 1 | 5 |
| 5 | 7 | 1 | 3 | 6 | 2 | 8 | 9 | 4 |
| 7 | 2 | 8 | 9 | 1 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1 | 6 | 3 | 8 | 5 | 4 | 9 | 7 | 2 |
| 9 | 4 | 5 | 6 | 2 | 7 | 1 | 8 | 3 |

# efemèrides



## L'armistici de 1918: la fi de la Gran Guerra

**Lúcia Claramunt**  
Professora Ciències Socials

El període 1914-1918 sumí bona part d'Europa en una cruenta guerra d'abast inimaginable i de característiques totalment desconegudes fins llavors. La que hui coneixem, per desgràcia, com la I Guerra Mundial però que els seus coetanis conegueren com la Gran Guerra perquè fins aleshores no n'havien vista una d'igual.

Fou una guerra en què es barrejaren reivindicacions de territoris dins d'Europa, interessos colonials on competien les potències imperialistes, rivalitats econòmiques, i tot això afegit a un sistema d'aliances que acabaren enfrontant-se. Per una banda la Triple Aliança formada per Alemanya, Àustria-Hongria i Itàlia i per una altra la Triple Entesa formada per França, el Regne Unit i Rússia als quals, a més, se'ls uniren altres estats per raons particulars.



Les característiques d'eixa nova "guerra total" foren:

- Ús de les noves tecnologies i maquinària industrial per a la guerra: armes i sistemes defensius com ara metralladores, gasos tòxics, llançafires, avions, tancs, filferros de punxes... Ús de nous mitjans de comunicació com camions, telègrafs, telèfons... I dels bloquejos marítims i destrucció de comunicacions i indústries com a sistemes de lluita també econòmica.

- L'Estat intervé en l'economia, la qual es transforma en arma de guerra amb l'objectiu de produir armament mentre la població viu en una situació de racionament d'aliments.

- Els mitjans de comunicació passen a ser armes de propaganda que ajuden a la guerra i controlen

l'opinió dels ciutadans. De fet, 1918 coincidí amb una gran pandèmia de grip que matà vora 50 milions de persones i que fou coneguda com la "grip espanyola" (i ací a ca nostra com la "cucaratxa") no perquè s'haguera originat ací ni de bon tros sinó perquè en ser Espanya un país neutral, fou l'única que donava notícies sobre la malaltia, ja que als estats bel·ligerants esta informació estava censurada per a no desmoralitzar les tropes.

- Per últim, provocà 2 canvis socials importantíssims: serà la primera Guerra on lluitarà la població civil, reclutada constantment, cosa que farà forts els obrers en les seues reivindicacions democràtiques i, com que els homes estaven al front, les dones abandonaran la llar i s'incorporen massivament a la indústria d'on després se les tirarà.

El novembre de 1918 Alemanya i Àustria-Hongria demanaren una treva en la guerra, que se'ls concedí: l'armistici que culminarà amb els tractats que formalitzen la fi de la guerra al 1919.

Les conseqüències foren molt importants: modificacions territorials al si d'Europa, incorporació de la dona al món laboral, si més no temporalment, desastre econòmic que comportà l'endeutament amb els Estats Units, qui passarà a ser la primera potència del món, i la més important de totes: una gran pèrdua de vides humanes, uns 8-9 milions de persones, a més de milers de mutilats i de ferits. Especialment devastadora fou la fase coneguda com a guerra de posicions amb la estabilització dels fronts i el començament de la guerra de trinxeres.

L'abast de la tragedia humana que comportà, la major en morts d'acord amb la població a tot Europa occidental, fa que encara hui es recorde el dia de l'armistici en memòria de tots els morts que provocà. Així, el "poppy day" és una celebració comuna a tota la Commonwealth, que fa que encara hi vegem molta gent lluint xicotetes roselles a la solapa dels vestits en record de la sang de tants homes que regà els camps francesos i d'on eixiren, com un raig d'esperança milers de roselles, que sembraren vida on tanta mort hi havia hagut. També d'esta data naix la denominació de molts carrers europeus com Carrer de la Pau. Eixos moments esperançadors que es viurien al voltant de l'armistici de 1918 per desgràcia un segle després pareixen ingenus, perquè a hores d'ara ja no podem pensar que la pròxima guerra acabarà amb totes les guerres i encetarà un període de pau i germanor infinites...però haurem de somiar que eixe desig puga fer-se realitat i treballar per un món millor.

# recettes del món

## ADANA KEBAB

Whenever a person says Kebab in Europe, everybody understands Döner. But the reality for Turkish cuisine is not like that. After you read this recipe, you can easily prepare a REAL TURKISH KEBAB whose name comes from a Turkish city, famous for the hot spicy. This Kebab is easy to make and delicious. So? Heat the barbecue!

### 4-6 Serves

#### INGREDIENTS For the Kebabs:

400 grams ground beef  
200 grams ground lamb  
A pinch of cumin  
1 tablespoon sumac  
1 tablespoon hot pepper flakes  
Salt to taste  
3 tablespoons ice-cold water

#### For serving:

6 pieces pita bread  
1 red onion, thinly sliced  
1 cup fresh parsley leaves  
2 tomatoes

#### INSTRUCTIONS

1- Combine in a big bowl the ground beef and lamb with cumin, sumac, hot pepper flakes and salt to taste. Knead by hand until mixture turns tacky.  
2- Add cold water and continue kneading.  
3- Place in refrigerator and if it's possible, chill 2 hours. If you don't have enough time, 30 minutes will be okay.  
4- Wet your hands and divide the kebab mixture into 12 balls.  
5- Keep wetting your hands; thread the kebab mixture on to a metal skewer. In case of using bamboo skewer, chill the skewers in cold water half an hour.  
6- Cook the kebabs in a preheated barbecue for 10 minutes, turning regularly.  
7- In the last minutes, place pita bread on the kebabs until heated.  
8- Serve with red onions, fresh parsley, sumac and tomatoes. *"Sumac" is a popular spice in many Middle Eastern countries, as well as other parts of the world, used in meat and vegetables to give a sour flavor.*

**Banu Aydinay**  
Turkish Volunteer



## ADANA KEBAB

Cada vez que una persona dice Kebab en Europa, todo el mundo entiende Döner. Pero lo real para la cocina turca no es así. Después de leer esta receta, puede preparar un KEBAB TURCO DE VERDAD cuyo nombre proviene de una ciudad turca, famosa por las especias picantes. Este Kebab es fácil de hacer y de un sabor delicioso. ¿Así qué? ¡Calienta la barbacoa!

### 4-6 raciones

#### INGREDIENTES Para Kebab:

400 gr carne picada de ternera  
200 gr carne picada de cordero  
Una pizca de comino  
Una cucharada de sumac  
Una cucharada de pimienta roja picante  
Sal al gusto  
3 cucharadas de agua muy fría

#### Para servir:

6 panes de pita  
1 cebolla roja, en rodajas finas  
1 taza de hojas frescas de perejil  
2 tomates

#### INSTRUCCIONES

1- En un cuenco grande mezcla la carne picada de ternera y de cordero con comino, sumac, pimientas picantes y sal al gusto. Amasa a mano hasta que la mezcla se vuelva viscosa.  
2- Añade agua fría y continua amasando.  
3- Colócala en el refrigerador, y si es posible, deja marinar de 2 horas. Si no tiene bastante tiempo, 30 minutos estarán bien.  
4- Mójate las manos con agua, y divide la mezcla en 12 bolas.  
5- Con las manos mojadas, ensarta la mezcla de kebab en pinchos de metal. En caso de utilizar pinchos de bambú, déjalos en agua fría durante media hora.  
6- Cocina los pinchos de kebab en barbacoa precalentada durante 10 minutos, dándolos vueltas a menudo.  
7- En los últimos minutos, pon los panes de pita encima de los pinchos hasta que estén calientes.  
8- Sirve con cebolla roja, perejil fresco, sumac y tomates. *"Sumac" es una especia popular en muchos países del Medio Oriente, así como en otras partes del mundo, que se utiliza para la carne y las verduras para dar un sabor amargo.*

**Banu Aydinay**  
Voluntaria Turca

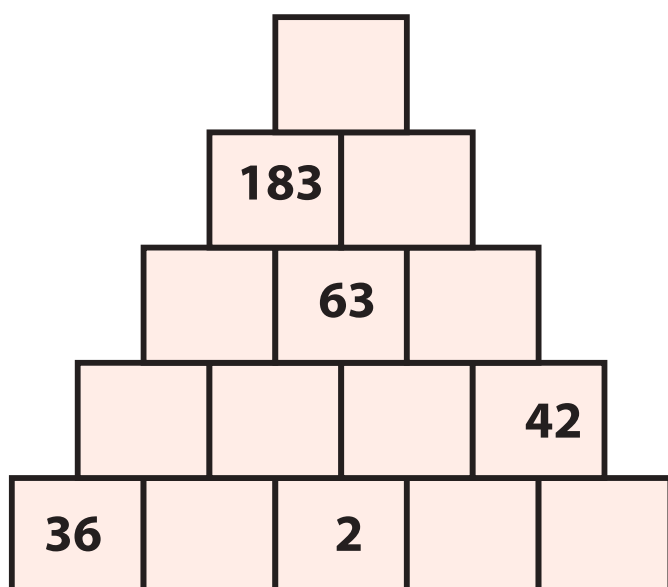


# passatemps



## Matemàtiques recreatives

**Carlos García Miralles**  
Professor de Matemàtiques



**Completa la graella**

Cada número s'obté sumant els dos que té baix.  
(Si necessites ajuda, cal donar-li la volta al 42 baix, o no??)



Quan la realitat supera a la publicitat, descompte fins al.....%



**Publicista sense molts coneixements matemàtics**



Geometría asexual.

## SUDOKU (nivell fàcil ??)

número 3

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|   | 7 | 5 |   |   |   | 2 | 4 |   |
| 4 |   |   |   | 8 |   | 5 | 9 | 3 |
| 6 | 1 | 7 |   |   | 9 | 8 |   |   |
| 2 |   |   | 1 |   |   | 4 | 3 | 7 |
|   |   | 4 | 7 |   |   |   |   |   |
| 7 |   |   | 4 |   | 2 |   |   | 5 |
|   |   |   |   |   | 3 | 6 |   |   |
|   |   |   |   | 9 | 5 |   | 7 | 4 |

la solució en la propera revista

# CLOENDA CURS 2017/18





# GUADALEST 2018

